

tum nec addi nec adimi illi quicquam queat. Etenim qui ante mutatam vita rationem, quum bonorum dispositionem in arbitrio suo positam haberet, de his statuere noluerit: merito postmodum id facere prohibetur, ut qui se ipse in has angustias conicerit. Propterea enim quod quum licet ipsi esset pra-disponere res suas testamento noluerit, ejus postea faciendo facultatem, tanquam ab ipso damnatam, sibi adimi, id vero jure longe optimo sustinet. Catecquin etiam, quomodo non absurdum fuerit, si qui se ab hujus vita curis sejuxerit, illarum adhuc onus sufferat, indeque promanante molesta pre-matur? Liberos igitur qui in monachorum numerum adscriptus est (quemadmodum dixi) quando non habet, non profecto hoc decretum decreto alteri cedat. At si liberi superint (non enim tunc illos propter parentis silentium damno affici fas est) non opino testamenti ordinationem monachicus habitus impedit: sed manifestum est quod de liberorum portionibus testari poterit, quia illi aequaliter legitima divisione attribuuntur. Quia vero pars ad ipsum respicit, in ea testamenti factio deficiat: quippe que integra ad monasterium pertinet. Ceterum si mors etiam (ut multi sunt rerum humanarum causas) subito supervenient rerum distributionem intercipiant, neque tunc quidem quae liberis succurrat dispositio omnino conticbit: sed secundum di-ctum modum, quae ad illos pertinent legitimis rebus suis, discernantur. Non enim quod qui a profana vita ad monastica transi, nisi prius testetur, testandi postmodum facultate privatur: ideo & de his quae postmodum conqueritur, quicquam statuere in universum prohibetur. Illic namque iure testamenti factio privatur: quia cum ipsi in profano statu res adhuc tractant, aliquid constitutre integrum est, eo ipso quod id non fecerit, fe ipso in ² has angustias circumsulserit, hic vero nihil simile est ut quisquam aut a seipso, aut ab alio prohibetur. Quod si quis dicat, hoc solo nomine quod monachus sit, monasterium omnia esse perceptum: haud scio, si istiusmodi, quae monachos deceant, statuat. Primum enim an qui homines opum contemptum professi sunt, hos ita illas amplecti, ac quacunque ratione retinere convenient? Deinde si alii cognati pauperes, aliquo noti, qui consolatrice manu indigent: quomodo non ab omni humanitate alienum, nullo illos ex cognati rebus sublevariae dignari, tanquam non modo peregrinos, sed & cognatos amicosque propellere, atque omnia ad se trahere monachis decorum sit: quemadmodum hellunes ³ voracesque homines nullam omnino partem alii qui una accumbunt relinquent velle videamus. Neque enim servus servitutis vinculis liberatur, neque enemus commissione posuit, non aliis quicquam necessitatibus presus consolationis fructum invenit, quum omnes monachi facultates monasterio dantur. Ac propter hoc sane statuimus, ut si quis, quo tempore monastica vitam suscepit, ecclesia quidam conferat, illi circa res postmodum comparata liberum ratumque iudicium sit ⁴, quomodo quoniam de illis statuere velit: si nihil omnino ab initio in monasterium allatum sit: tum ut bifariam substantia dividatur, ita ut una pars in biforme, altera vero in trien-tem circumferatur, ac monachus quomodo quae ipsi vobis fuerit in secundum testamento statut: triens autem applicetur monasterio. Atque hæc quidem, de quibus requisitus nostra decretivæ potentia. Operetur autem tuam beatitudinem, quia decessa sunt, omnibus sub ipsa Dei amantis metropolitans facere manifesta, & hos similiter sub se constitutis Episcopis, illosque quarum curam forti fuit ecclæsia ista indicare: quo videlicet & in presenti & in futurum hæc ab omnibus tum cognoscantur, tum hunc ad medium fiant.

CONSTIT. VI.

UT UTRUMQUE TEMPUS TUM QUOD SANCTA SEXTA CONSTITUIT SYNODUS, TUM QUOD DECERNIT DIVUS BASILIUS, IN IIS QUI MONACHI FIERI STATUUNT, OBSERVE-TUR: ET BONORUM RERUM QUI A SYNODO PRÆSTITUTO TEMPORE MONACHUS FIT, DISPOSITIO SECUNDUM EDITAM A NOBIS FORMAM PROCEDAT.

Aliter.

UT DE CENNIS ⁵ PUER IN MONACHORUM NUMERUM ASSUMATUR.

Idem Imperator Stephano sanctissimo Constantinop. Archiepiscopo, & Patriarcha universali.

Quo tempore eos qui monastica vitam subire desiderant, re concupita poterit oporteat, id quia non unum atque idem, sed alius atque alius a divinis nostris patribus præstitutum sit, ut ad hunc etiam tractatum di-judicandum, & quæ subesse videat contrarietatem conciliandam me-componerem, effectum est. Itaque quæ magnus ille ac admirandus decernit ⁶ Basilius (ut videlicet qui monachicum habitum ambiant, decimo sexto primum aut decimo septimo anno digni illo habeantur) quæ sancta sexta ⁷ mandat ⁸ synodus, anno decimo, qui istiusmodi vitam capessenter, sufficiendos esse monens: hec cum sanctiss. Patriarcha Deique amantissimis metropolitanis diligenter expeditentes, neutram sacramentum legum diximus esse.

¹ Vid. Novell. 76. in fin. Nov. 123. cap. 38. ² Add. l. 7. 9. 1. ff. qui statuere. l. 2. 9. Nov. 123. c. 38.

³ Hellenis natura. ⁴ Et ita abrogatur Novell. 5. c. 5. Nov. 123. c. 38.

⁵ Vid. in Corpore Canonico c. 14. extra de temporibus ordinacionum & qualitate ordi-nandorum. Clementianum de arte & qualitate prefectorum, &c. c. 8. 11. de regulis cap. ult. de temporibus ordinat. 6. & distill. 77. cap. subsecutus, & distill. 78. c. quid. c. & 1. 1. c. distill. add. Vigilium 3. methodi iuris. 4. num. 37. Ab infantia pueri mona-chos fieri conatur ex lege 53. C. de episcop. 6. In epistola ad Amphionum canone 18. 7. Trullo. 8. Canone 40. ubi vid. Balassone. 9. Id est, testari. add. Nov. 6. 3. sol.

10. Videbatur abrogari lex Constantini, qua permettebat impuberi collabat propositi ac voventi, ia ipso monasteri ingressu testamenti factio, de quo vid. Sozo-nenum 1. cap. 9. vide quæ scripti ad l. ult. C. de test. milie.

11. Hæc quæ abrogatur in ymbra auct. dñi. 2. Scrim. id est, ne clericus denuo fiat laicus.

C.

tatis

12. Vid. Nov. 8. l. est.

13. Tis. novell. 14. Tis. laudes.

15. Græci ita legunt meo. 16. Arcadius & Honorius in l. 53. 8. 1. C. de episcopis & Cler. fed & cetera Justinianus monachum defteror addici volaret cohorti prefectoris pro-vincie Novell. 5. cap. 6. potest idem Justinianus monasterio reddi jussat, non cohorti addi-cii: nisi plus seculi monasterium defuerit Nov. 123. c. 42. 4. Ed. 1. 6. 15. Hac autem No-vella cohorti addici prohibetur. 17. Proverb. 26. ver. 12. & 2. Pet. 2. 18. Prover-biū genus obserua. 19. Nov. 123. c. 42. 20. Sic solebant clerici defterores cohortibus addici. Nov. 6. ut apparitoris prefectori urbi corpori pilorum, l. 2. C. de apparitorib. prefectori urbi: diffinilliter cohortares addiccebantur. Cuncte l. 8. C. de defteroribus. 21. Monachorum conditio de-terior non habebat. Et ita abrogatur d. Nov. 5. c. 6. Nov. 123. cap. 42. l. 53. 9. 1. C. de episcop. & Cler. 1. ult. 6. 4. 6. 5. in fin. C. de episcop. ad.

22. Monachorum divina mi-tia.

Vide Novell. 4. Justin. Cedratum in vita Clemens Imperatoris. Suidam in paroxys.

23. Meminit hujus Novell. Harmenop. 4. 18. §. 108.

24. d. 1. d. 1. d. 1. 7.

25. Matth. 18. vers. 20.

26. Imo dico vi-

catus novandis negligens fuerit.

Prestaria porto non est eadem cum libelaria, dixi ad l. 24.

27. Quidam legunt res avulsa. vid. Cui. 1. l. est. 5.

28. Anonymus Scrim.

29. Cuius c. d. loco videtur legi, res avulsa, qui & hunc locum de preciis accipenduntur.

30. Ut a domino possit ex monasterio in servitatem retrahi, quantoque tempore in monasterio delitterat.

31. Nov. 5. c. 2. 6. 1. ver. trienni, vel femel expleto tempore.

32. Ne ex sua fuga & improbitate commodum consequatur.

33. Servitatis jugum asper-

nari non debet, qui in cruce Christi contineretur respicere jubetur.

9. Nov. 9. 5. ed.

10. Novell. 43. Nov. 59.

11. Vid. d. Nov. 4. in prin. & Nov. 59. in prin.

12. Officinarum magna Ecclesie Constantinopolitanæ reditas cepulchrorum sumptibus de-putati.

13. Novell. 43.

14. Quidam legunt res avulsa. vid. Cui. 1. l. est. 5.

15. Anonymus Scrim.

16. Eiusdem, renovationis premium, de mecedibus dixi ad Edita 13. Justin. c. 7.

17. Quidam quantitas ordo servitatis eis debet.

18. Add. Nov. 77. c. 1. Nov. 131. c. 7.

19. Meminit hujus Novell. Harmenop. 4.

20. d. 1. d. 1. d. 1. 7.

21. Matth. 18. vers. 20.

22. Imo dico vi-

catus,

l. 40. in fin. ff. de verb. legi.

23. Meminit hujus Novell. Harmenop. 4.

24. d. 1. d. 1. d. 1. 7.

25. Matth. 18. vers. 20.

26. Imo dico vi-

catus novandis negligens fuerit.

Prestaria porto non est eadem cum libelaria, dixi ad l. 24.

27. Meminit hujus Novell. Harmenop. 4.

28. d. 1. d. 1. d. 1. 7.

29. Meminit hujus Novell. Harmenop. 4.

30. d. 1. d. 1. d. 1. 7.

31. Meminit hujus Novell. Harmenop. 4.

32. d. 1. d. 1. d. 1. 7.

33. Meminit hujus Novell. Harmenop. 4.

34. d. 1. d. 1. d. 1. 7.

35. Meminit hujus Novell. Harmenop. 4.

36. d. 1. d. 1. d. 1. 7.

37. Meminit hujus Novell. Harmenop. 4.

38. d. 1. d. 1. d. 1. 7.

39. Meminit hujus Novell. Harmenop. 4.

40. d. 1. d. 1. d. 1. 7.

41. Meminit hujus Novell. Harmenop. 4.

42. d. 1. d. 1. d. 1. 7.

43. Meminit hujus Novell. Harmenop. 4.

44. d. 1. d. 1. d. 1. 7.

45. Meminit hujus Novell. Harmenop. 4.

46. d. 1. d. 1. d. 1. 7.

47. Meminit hujus Novell. Harmenop. 4.

48. d. 1. d. 1. d. 1. 7.

49. Meminit hujus Novell. Harmenop. 4.

50. d. 1. d. 1. d. 1. 7.

51. Meminit hujus Novell. Harmenop. 4.

52. d. 1. d. 1. d. 1. 7.

53. Meminit hujus Novell. Harmenop. 4.

54. d. 1. d. 1. d. 1. 7.

55. Meminit hujus Novell. Harmenop. 4.

56. d. 1. d. 1. d. 1. 7.

57. Meminit hujus Novell. Harmenop. 4.

58. d. 1. d. 1. d. 1. 7.

59. Meminit hujus Novell. Harmenop. 4.

60. d. 1. d. 1. d. 1. 7.

61. Meminit hujus Novell. Harmenop. 4.

62. d. 1. d. 1. d. 1. 7.

63. Meminit hujus Novell. Harmenop. 4.

64. d. 1. d. 1. d. 1. 7.

65. Meminit hujus Novell. Harmenop. 4.

66. d. 1. d. 1. d. 1. 7.

67. Meminit hujus Novell. Harmenop. 4.

68. d. 1. d. 1. d. 1. 7.

69. Meminit hujus Novell. Harmenop. 4.

70. d. 1. d. 1. d. 1. 7.

71. Meminit hujus Novell. Harmenop. 4.

72. d. 1. d. 1. d. 1. 7.

73. Meminit hujus Novell. Harmenop. 4.

74. d. 1. d. 1. d. 1. 7.

75. Meminit hujus Novell. Harmenop. 4.

76. d. 1. d. 1. d. 1. 7.

77. Meminit hujus Novell. Harmenop. 4.

78. d. 1. d. 1. d. 1. 7.

79. Meminit hujus Novell. Harmenop. 4.

80. d. 1. d. 1. d. 1. 7.

81. Meminit hujus Novell. Harmenop. 4.

82. d. 1. d. 1. d. 1. 7.

83. Meminit hujus Novell. Harmenop. 4.

84. d. 1